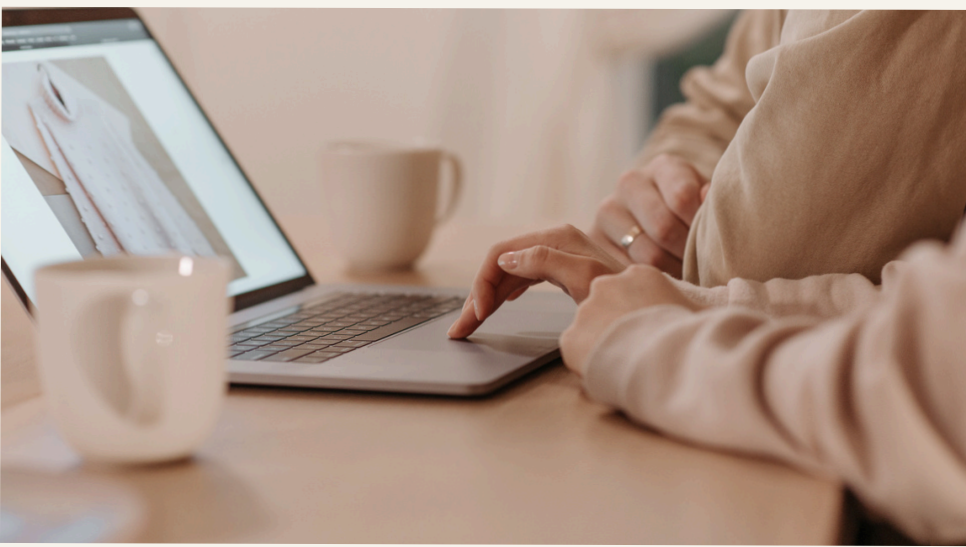

MYŚL JAK AUTOR - I JAK WYDAWCA

BEZPŁATNY MINIPORADNIK DLA DEBIUTANTÓW ORAZ
POCZĄTKUJĄCYCH AUTORÓW

O CZYM PRZECZYTASZ W PORADNIKU?

1. CZY PISANIE WIĄŻE SIĘ Z WYRZECZENIAMI?
2. JAKIE SĄ KOSZTY BYCIA AUTOREM?
3. JAK DOBRZE ZAPLANOWAĆ PROCES PISANIA?
4. CZY TRZEBA TRZYMAĆ SIĘ PLANU?
5. PRZYKŁADOWA CHECKLISTA DO PRACY
6. CZY ISTNIEJE PRZEPIS NA BESTSELLER?
7. JAK ZWIĘKSZYĆ SZANSE NA WYDANIE?
8. PO CZYM POZNAĆ, ŻE TEKST JEST DOBRY?
9. CZY WYDAWNICTWO TO JEDYNA DROGA?
10. JAK WYGLĄDA RYNEK KSIĄŻKI W POLSCE?
11. CZEGO OCZEKUJĄ WYDAWCY?
12. KIEDY (I GDZIE) SZUKAĆ POMOCY W PISANIU?
13. REDAKCJA, KOREKTA, RECENZJA,
BETAREADERZY - CZY TO POTRZEBNE?

KIM JESTEM?

Literaturą żyję od dzieciństwa, w branży wydawniczej działam od 2012 roku. W redakcji jednego z największych polskich wydawnictw, Znak, zajmowałam się prowadzeniem projektów wydawniczych, pozyskiwaniem nowych autorów, konkursami dla debiutantów czy recenzjami wewnętrznymi. Przez pewien czas pełniłam funkcję wicenaczelniej periodyku naukowego, jako copywriterka tworzyłam dla największych polskich agencji. Regularnie pisałam teksty naukowe oraz publicystyczne, redagowałam publikacje fachowe, tomy pokonferencyjne, książki historyczne, medyczne, edukacyjne, parentingowe czy literaturę piękną dla dorosłych i dzieci.

Agnieszka Bokweja-Ryszczak

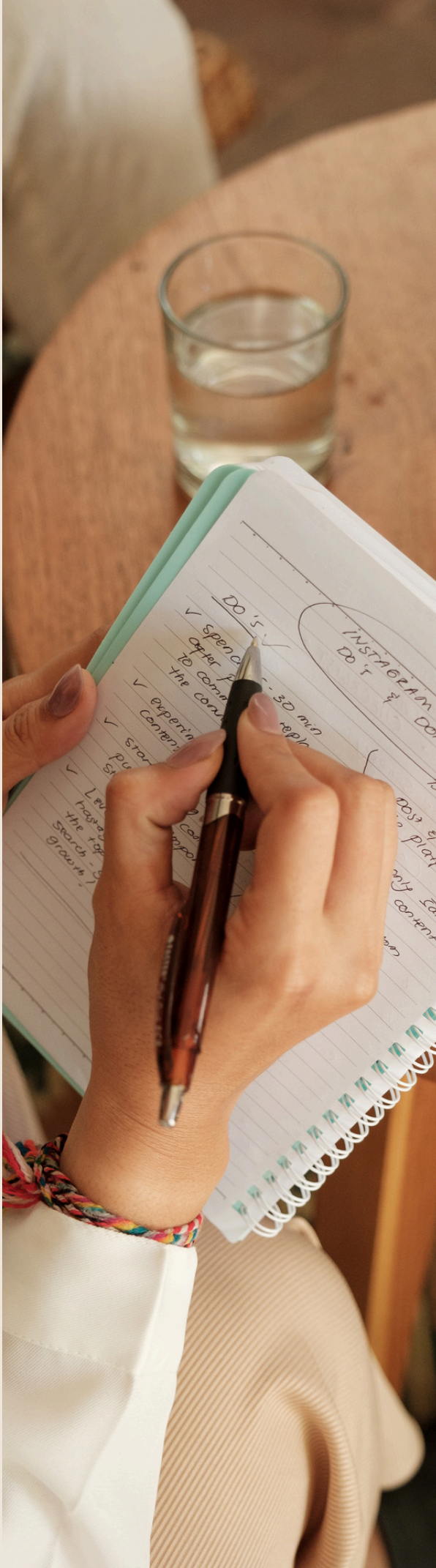

Pierwszą książkę ("Siedem śmierci. Jak umierano w dawnych wiekach") wydałam w 2017 roku. Rok później ukazała się "Jak przetrwać w średniowiecznym Krakowie", która zapoczątkowała bestsellerową Serię Krakowską, a w pandemicznym i niezwykle trudnym dla branży wydawniczej 2020 roku odbyła się premiera "Kuchni królów". Moja czwarta książka, "W alchemii, łaźni i pod szubienicą. Historyczny spacer po dawnym Krakowie", wydana w 2023 roku, otrzymała nagrodę Krakowskiej Książki Miesiąca. Jestem także autorką ponad setki artykułów naukowych i popularnonaukowych oraz recenzji publikowanych przez różne periodyki drukowane i serwisy internetowe.

Pomocą debiutantom i początkującym autorom zajmuję się od ponad dekady. W jej ramach oferuję konsultacje indywidualne, mentoring, recenzje, redakcję i korektę gotowych treści. Opiniuję propozycje wydawnicze oraz pomagam je przygotować od podstaw. Wyróżnia mnie unikatowa w branży cecha - połączenie doświadczenia pisarskiego, redaktorskiego i dziennikarskiego, wiedzy eksperckiej i unikalnych kompetencji z różnych obszarów zdobywanych w trakcie wielu lat pracy z tekstami, książkami i autorami.

ZANIM ZACZNIESZ PRACĘ NAD KSIĄŻKĄ

Rynek wydawniczy w Polsce jest trudny. Sukcesu nie gwarantuje ani pomysł na książkę, ani dobre pióro i umiejętność opowiadania ciekawej historii. Czy to oznacza, że nie warto próbować? Oczywiście, że warto! Zrób to jednak w sposób przemyślany. Zadaj sobie pytanie: po co właściwie chcesz wydać książkę. Czy masz do powiedzenia coś, co koniecznie wymaga właśnie tej formy? Co będzie głównym atutem Twojej książki: unikalny pomysł na historię, wyjątkowa kreacja głównego bohatera, wiedza i doświadczenia, którymi chcesz się podzielić, a może nietypowy humor? Czym Twoja książka wyróżni się wśród innych o podobnej tematyce czy zbliżonych gatunkowo? Co zaciekawi i zatrzyma przy niej czytelników?

POMYSŁ - I CO DALEJ?

Zastanów się, dla kogo piszesz - czemu czytelnicy powinni wybrać akurat Twoją książkę, jaką wartość ona niesie? Czego się nauczą, jakie refleksje wyciągną z lektury? Najlepiej spisz sobie wszystkie wnioski, do których dojdiesz i zastanów się, czy wartość, jaką niesie Twoja książka dla czytelników uzasadnia ogrom pracy, którą musisz włożyć w jej powstanie.

Pamiętaj o tym, że masz możliwość sprawdzić już na etapie pomysłu, jakie szanse ma na rynku Twoja książka. Jak to zrobić? Jest kilka sposobów. Możesz poprosić o poradę na grupie lub forum dla autorów (albo ogólnej, książkowej). Możesz skonsultować się z osobą znającą rynek, przedstawić swój pomysł i poprosić o ocenę. Możesz także wybrać się do księgarni i zajrzeć do działu, w który wpisuje się Twoja książka - paradoksalnie duża liczba podobnych pozycji świadczy o tym, że temat jest popularny i masz szansę wpisać się w tak zwany trend wydawniczy.

CO DAJESZ OD SIEBIE?

Droga do publikacji jest długa i wyboista. Przygotuj się na wielomiesięczny proces pisania, redakcji, zmian i przeróbek. Warto rozważyć wsparcie doświadczonej osoby, która pomoże Ci utrzymać motywację i dopiąć celu bez błędzenia po manowcach. Nie wahaj się poszukać dobrego redaktora, który poprowadzi Cię przez proces pisania, recenzenta, który zaopiniuje Twój tekst czy mentora, który pomoże Ci obrać właściwą drogę (i na niej wytrwać).

Gdy tekst będzie ukończony, zajmiesz się szukaniem wydawcy - lub rozważaniem innych form publikacji. Miną miesiące zanim Twoja książka trafi do sprzedaży i do rąk czytelników. Rzucisz się w wir działań promocyjnych, spotkań autorskich, wywiadów, targów... To wszystko wymaga nie tylko czasu, ale też energii, zaangażowania oraz pieniędzy. Stanowisko pracy, wynagrodzenie dla recenzenta czy redaktora, dojazd do bibliotek czy archiwów... Nie traktuj tych wydatków -wylącznie jako koszty, lecz niezbędną inwestycję w swoją książkę. Pamiętaj również, że poza pieniędzmi musisz w pisanie zainwestować znacznie więcej. Przygotuj się na to, że praca nad książką pochłonie mnóstwo czasu oraz zasobów (i to nie tylko Twoich).

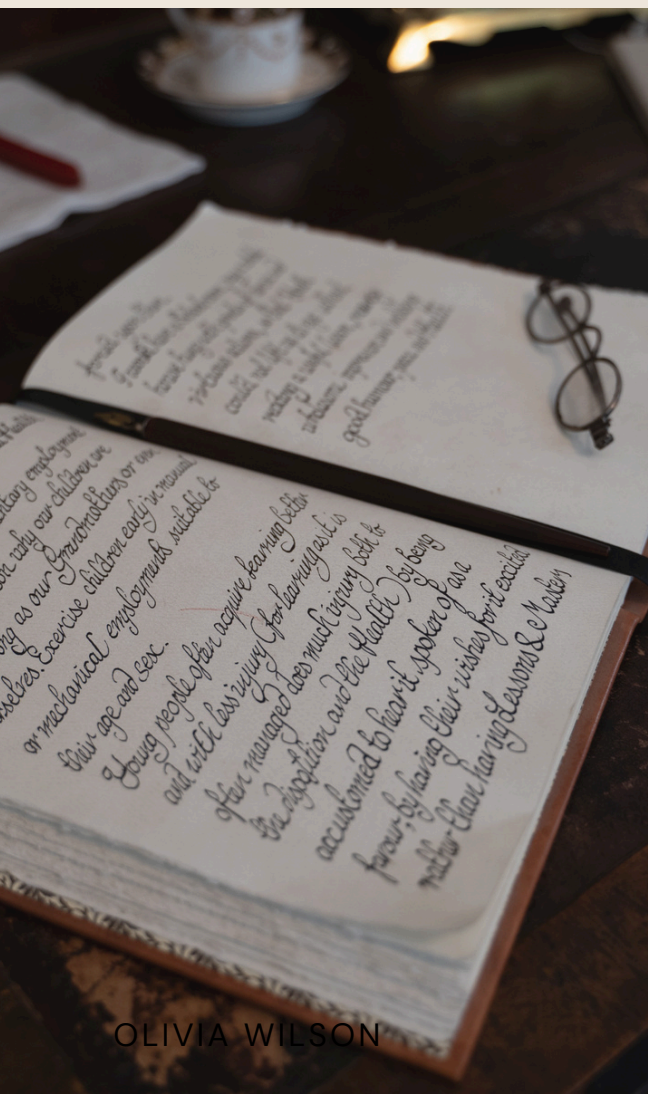
KOSZTY, O KTÓRYCH NIKT NIE MÓWI

Zdradzę Ci sekret. Czy wiesz, dlaczego pisarze i pisarki dedykują książki małżonkom, rodzicom, dzieciom? Jeśli masz inne zobowiązania (absorbująca praca, małe dzieci, czasochłonne hobby), znajdziesz się w sytuacji, w której trudno Ci będzie pogodzić je ze sobą. Z drugiej strony nigdy nie wydasz książki, jeśli nie wygospodarujesz przynajmniej godziny (a najlepiej 2-3) na regularne pisanie. Cierpliwość i wyrozumiałość najbliższych jest wówczas na wagę złota.

KIEDY I ILE PISAĆ?

Nie zgadzam się z często głośzonym poglądem, że pisać należy codziennie. Gdy jednak siadasz do pisania, czas ten przeznacz **WYŁĄCZNIE** na pracę nad książką. Najlepiej, aby była to pora Twoich szczytowych możliwości intelektualnych. W idealnych warunkach wszystkie potrzeby organizmu masz zaspokojone, nikt nie przeszkadza Ci w pracy i nie musisz się spieszyć. Zastanów się, czy w Twojej obecnej sytuacji życiowej i zawodowej jest to w ogóle możliwe do realizacji - i jakim kosztem.

OPRACUJ PLAN, KTÓRY ZADZIAŁA

Istnieje wiele metod czy technik, których używają polscy oraz zagraniczni pisarze. Być może niektóre znasz, może zamierzasz wypracować własne. Więcej informacji o nich znajdziesz na mojej stronie, a ten miniporadnik ma pomóc rozjaśnić niektóre kwestie, przełamać blokady i zaplanować konkretne kroki, aby wreszcie udało Ci się ruszyć z pracą nad książką. Skup się na tym celu. Poświęcając z trudem wygospodarowany czas na studiowanie autobiografii znanych autorów i autorek czy podręczników o pisaniu, których na rynku są dziesiątki, oddalasz się od ukończenia i wydania własnej książki.

Na początek po prostu rozpisz, co planujesz zrobić podczas najbliższych tygodni. Plan nie musi być (nawet nie powinien!) rozbudowany - lepiej zacząć od ogólnego zarysu niż rozpisać szczegółową agendę z nierealnymi terminami, których potem nie dotrzymasz. Pamiętaj, że dopiero zaczynasz, będziesz uczyć się metodą prób i błędów.

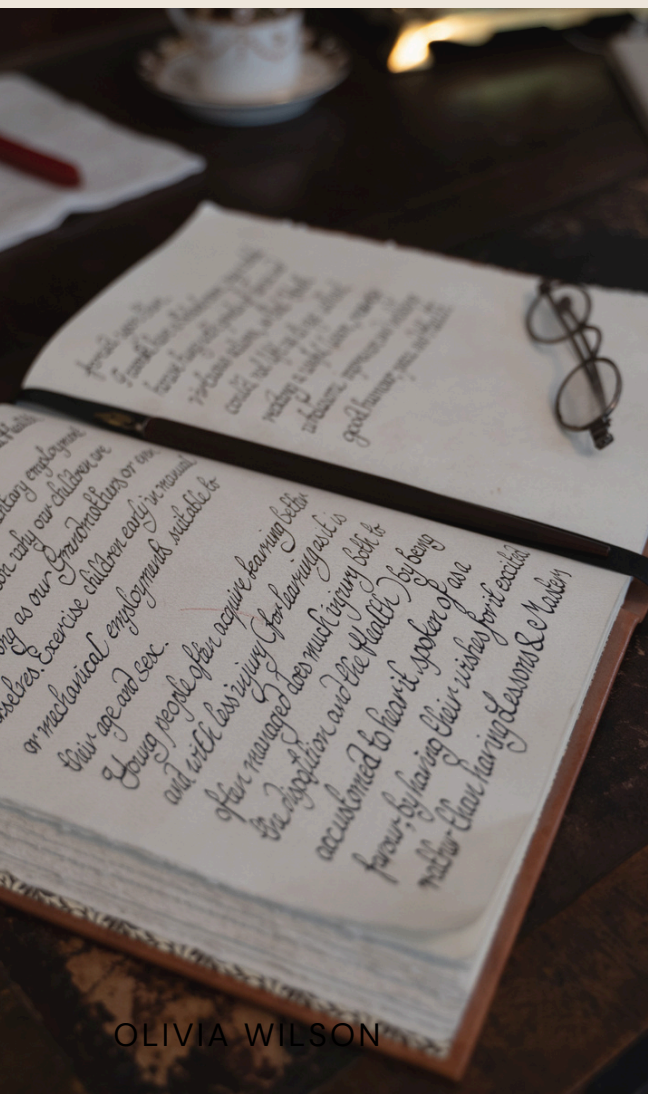
JAK ZABRAĆ SIĘ DO PRACY?

Spróbuj tak: pierwszy tydzień to praca nad researchem w celu zbudowania postaci głównego bohatera oraz bohaterów drugoplanowych, w drugim pracujesz nad dialogami, a trzeci tydzień poświęcasz na światotwórstwo i opisy przyrody. Jeśli piszesz non-fiction, możesz po prostu rozpisać konspekt w formie listy rozdziałów i krótkim opisem treści i/lub podejmowanych zagadnień.

Możesz podzielić zadania na bloki czasowe, szacując, ile dni lub tygodni zajmie Ci pisanie kolejnych partii tekstu. Pomocne może być przygotowanie kalendarza prac (w formie ściennej lub książkowej albo czeklisty takiej, jak na poprzedniej stronie). Nanoś zmiany, notuj komentarze, dopisuj pomysły, weryfikuj, co się udało zrobić, a na co potrzebujesz więcej czasu. Modyfikuj plan zależnie od tego, co się sprawdza, a co nie działa. Nie ma jednej metody, która sprawdzi się u wszystkich.

MENTORING, RECENZJA, REDAKCJA...

Być może nigdy dotąd nie spotkałeś/-aś się z pojęciem mentoringu pisarskiego, a o recenzji przedwydawniczej dowiadujesz się z tego poradnika. Zarówno mentoring, jak i redakcja, korekta czy recenzja są usługami specjalistycznymi i płatnymi, podejmują się ich (a przynajmniej tak powinno być) osoby, które posiadają wiedzę i doświadczenie w branży, pracują z autorami, znają rynek od podszewki.

A BETA-CZYTELNICZY?

Jeśli należysz do grup pisarskich i udzielasz się na forach dla debiutantów, termin “beta czytelników” czy “betowania książek” zapewne nie jest Ci obcy. To (zwykle) nieodpłatna usługa przeczytania książki przed rozesłaniem jej do wydawców. Najczęściej osoby, które się tym zajmują nie są po prostu czytelnikami, pasjonatami książek którzy poprzez betowanie dają debiutantom “pierwszy feedback”. Nie jest to profesjonalna recenzja z analizą warstwy językowej i literackiej i oceną potencjału wydawniczego, lecz raczej subiektywna opinia kogoś, komu tekst się podoba - lub nie.

CZEGO POTRZEBUJESZ?

Pytanie powinno raczej brzmieć, czego oczekujesz. Jeśli masz już gotowy tekst i chcesz zapytać przyszłych czytelników o to, czy ich zdaniem książka jest dobra, a jeśli nie, to co (ich zdaniem) należy zmienić, bo chcesz już rozesłać ją do wydawnictw, ale podchodzisz do tego na luzie i w sumie jeśli ktoś odpowie, to dobrze, a jeśli nie, to nie przejmiesz się tym zbyt, poszukaj beta-czytelników. Wystarczą Ci 2-3 osoby. Jeśli jednak pracujesz nad tekstem i zależy Ci na jego jakości oraz potencjale wydawniczym, ponieważ chcesz maksymalnie zwiększyć swoje szanse na pozytywną odpowiedź - poszukaj profesjonalnej usługi. Zamów recenzję przedwydawniczą, aby dowiedzieć się, czy Twoja książka ma potencjał, zleć redakcję i korektę, by jak najlepiej dopracować tekst i zachwycić wydawcę. Poszukaj profesjonalnej pomocy przy pisaniu propozycji wydawniczej, aby Twoja książka nie trafiła do wirtualnego kosza. A jeśli dopiero zaczynasz pisanie, ale już wiesz, że nie spoczniesz, póki nie ujrzysz swojej książki na półce - poszukaj mentora lub mentorki. Dzięki nim osiągnięcie celu będzie o wiele łatwiejsze, a Ty unikniesz często popełnianych przez debiutantów błędów, które niszczą marzenia o publikacji.

JAK ZWIĘKSZYĆ SZANSE NA WYDANIE?

Nie istnieje niezawodna, uniwersalna metoda weryfikacji, czy Twój tekst ma zadatki na rynkowy bestseller i literackie nagrody ani czy prawa do ekranizacji zakupi popularny serwis streamingowy. Na to, czy propozycja wydawnicza spodoba się kolegium redakcyjnemu, czy autor otrzyma propozycję współpracy, a finalnie - czy książka zostanie wydana i czy przypadnie do gustu czytelnikom ma wpływ wiele czynników. Znając oczekiwania wydawcy, rynku i czytelników (albo zasięgając w tym zakresie porady eksperta), debiutant może zwiększyć swoje szanse na publikację, jednak musi spełnić kilka warunków.

Nikt nie będzie tracił czasu na lekturę tekstu, który po pierwsze - nie wpisuje się w profil wydawnictwa, a po drugie - nie ma potencjału marketingowego, czyli nie uda się go "sprzedać" (nie oszukujmy się, książka jest produktem, a wydawnictwo - biznesem), bo nie wyróżnia się na rynku. Być może o tym nie wiesz, ale uznane, duże oficyny codziennie otrzymują dziesiątki, a nawet setki maili od aspirujących autorów i autorek. Musisz zrobić wszystko, aby zwiększyć szanse na to, że Twoja propozycja wydawnicza nie zniknie w tym tłumie i zwróci uwagę redaktora. Dlatego najlepiej, jeśli przygotuje ją osoba, która takie propozycje sama przyjmowała jako redaktor w wydawnictwie lub od lat zajmuje się ich pisaniem i naprawdę się na tym zna.

JAK ZROBIĆ DOBRE PIERWSZE WRAŻENIE?

Jakie propozycje są odrzucane? Na pewno takie, które nie wpisuje się w profil działalności ani nie spełniają wymogów tej konkretnej oficyny (np. Czarne nie publikuje bajek, a Vesper nie wydaje romansów). Odpadną te napisane niechlujnie, naszpikowane "szkolnymi" błędami, a nawet zbyt zdawkowe ("Nazywam się tak i tak, w załączniku moja książka, czekam na odpowiedź, pozdrawiam"). Redaktorzy i wydawcy nie lubią otrzymywać wiadomości od autorów z rozbuchanym ego, więc jeśli napiszesz, że Twoja książka jest jedyna w swoim rodzaju, przełomowa, na pewno zawojuje rynek, zdobędzie nagrody i zarobi dla wydawcy miliony, możesz mieć niemal stuprocentową pewność, że od razu trafi do kosza. Twoje szanse zwiększy dobrze przygotowany konspekt, z którego redaktor szybko dowie się, czy warto w ogóle zaglądać do tekstu. Zatrzyma go ciekawie napisany biogram rokujący na udaną współpracę z wydawcą. Pamiętaj, że nawet treść wiadomości do wydawnictwa potrafi znacząco zwiększyć lub całkowicie przekreślić szanse debiutanta na pozytywną odpowiedź.

I CO DALEJ?

Wiesz już, do czego zmierzam? Nie trać czasu na błądzenie po omacku. Zasięgnij pomocy specjalisty, który przejrzy Twój tekst pod kątem językowym i marketingowym. Sugestie, porady czy poprawki, naniesione przez doświadczonego redaktora i recenzenta mogą zaważyć na dalszych losach Twojej książki - i kariery pisarskiej. Specjalista przygotowuje dla Ciebie recenzję z oceną potencjału wydawniczego, doszlifuje Twój tekst i sporządzi propozycję wydawniczą, która wzbudzi zainteresowanie wydawców i zwiększy szanse na pozytywną odpowiedź. Czy chcesz zostawić swoją książkę łutowi szczęścia, czy weźmiesz sprawy w swoje ręce i zrobisz wszystko, by zrealizować swój cel? Decyzja należy do Ciebie. Powodzenia!

WIĘCEJ PORAD NA TEMAT PROCESU
PISANIA I RYNKU WYDAWNICZEGO
ZNAJDZIESZ
NA MOIM BLOGU.

JEŚLI CZUJESZ, ŻE POTRZEBUJESZ WSPARCIA
W PRACY
NAD KSIĄŻKĄ I POMOCY W JEJ WYDANIU -
NAPISZ DO MNIE:
AGA@PISZEKSIĄZKE.PL LUB POPRZEZ
FORMULARZ
KONSULTACJI INDYWIDUALNEJ [TUTAJ](#).

DO SPISANIA SIĘ
JUŻ WKRÓTCE!

